

NAŘÍZENÍ RADY (ES) 1/2005
o ochraně zvířat během přepravy a souvisejících činností
a o změně směrnic 64/432/EHS a 93/11/119 a nařízení (ES) č.1255/97

PŘÍRUČKA OSVĚDČENÝCH POSTUPŮ

VÝBOR PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÝCH ZVÍŘAT

PRAHA 2007

Úvod

Od 5.1.2007 vstupuje v plnou platnost nové NAŘÍZENÍ RADY (ES) č. 1/2005 ze dne 22. prosince 2004 o ochraně zvířat během přepravy a souvisejících činností a o změně směrnic 64/432/EHS a 93/119/ES a nařízení (ES) č. 1255/97 (dále jen „nařízení“) se vztahuje na přepravu živých obratlovců, mimo člověka, prováděnou v rámci Společenství, včetně zvláštních kontrol, které provádějí úředníci u zásilek, které vstupují na celní území Společenství nebo je opouštějí.

Účelem tohoto nařízení je v souladu s národními předpisy zejména zákonem 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání v platném znění a veterinárními předpisy zpřísnit podmínky ochrany zvířat při přepravě a omezit tak utrpení zvířat. Nikdo proto nesmí provádět ani nařídit přepravu zvířat způsobem, který jim může přivodit zranění nebo zbytečné utrpení. Předem musí být učiněna všechna nezbytná opatření, aby se minimalizovala délka trvání cesty a uspokojily potřeby zvířat během cesty. Zvířata mohou být přepravována pouze tehdy, jsou-li pro plánovanou cestu způsobilá, a všechna zvířata musí být přepravována za podmínek, které zaručují, že nedojde k jejich zranění nebo zbytečnému utrpení.

Řízení jakéhokoli vozidla je spojeno s velkou odpovědností, a zvláště řidiči přepravující zvířata, nebo osoby – průvodci, které takové zásilky doprovázejí, musí mít speciální znalosti a schopnosti. Musí být seznámeni nejen se svým vozidlem a s předpisy silničního provozu, ale musí také vědět, jak chránit zvířata, která mají na starost. Každé vozidlo musí splňovat stanovení konstrukční požadavky, požadavky na vybavení a prostředky pro péči o zvířata. Vozidla pro dlouhotrvající cesty, které přesahují dobou trvání 8 hodin, musí mít speciální vybavení při jízdě s nimi a musí být dodrženy termíny přestávek. Tyto požadavky jsou uvedeny v nařízení.

Účelem této „**Příručky správných postupů**“ je v základních rysech seznámit osoby, které budou zvířata přepravovat s působením různých vlivů, které se uplatňují během cesty a působí stres. Dále jsou popsány základní nároky a základy přirozeného chování skotu, ovcí a prasat, základními příznaky onemocnění zvířat a manipulace se zvířaty.

V celé brožurce jsou důležité body označeny zvláštními značkami

Důležitý bezpečnostní bod

Informace/připomínka

Poznámka: Příručka byla zpracována podle materiálu TAIEX „Cesta vpřed“, z technických důvodů musel být text převzat s původní grafikou a terminologií překladu (dobytek = skot, apod.). Autoři se za tento nedostatek omlouvají.

Stres u zvířat

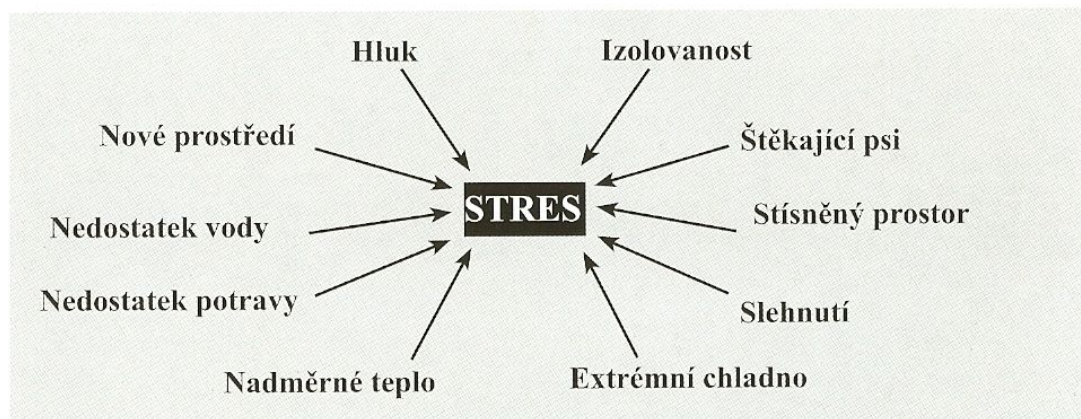
K stresu dochází, jakmile zvířata musí extrémně a/nebo dlouhodobě přizpůsobovat svou fyziologii a chování, aby se vyrovnala se svým prostředím.

S	Situační
T	Tendence
R	Reagovat
E	Emočními
S	Signály

Zvířata mohou prožívat tři typy stresu:

- ♦ **fyzický** - při únavě nebo zranění
- ♦ **fyzilogický** - při hladu, žízní nebo udržování tělesné teploty
- ♦ **psychický** - při reakci na okolí, neznámé osoby nebo prostředí

Faktory, které mohou stres vyvolat, se nazývají stresory, jako např. hluk, cizí zvířata v ohradě nebo psi. I když mnohá zvířata jsou po krátkou dobu schopna tolerovat jediný stresor, vyšší počet stresorů po dlouhou dobu může vést k potížím a utrpení.

Schopnost zvířat vyrovnat se se stresem rovněž závisí na:

- ♦ genetickém pozadí živočišného druhu
- ♦ zkušenostech zvířat v minulosti

Určitý stupeň stresu je při přepravě nevyhnutný, ale musíme se snažit omezit ho na minimum.

Teplota a Vlhkost

Hospodářská zvířata jsou homeotermní, což znamená, že si musí udržovat stálou vnitřní tělesnou teplotu.

Pokud se vnitřní tělesná teplota sníží, zvířata se stanou hypotermními. Pokles o 7-8°C je sice nežádoucí, ale často po něm následuje úplné zotavení.

Pokud se vnitřní tělesná teplota zvýší, zvířata se stanou hypertermními. Zvýšení teploty o pouhých 5°C znamená v mnoha případech smrt.

Normální tělesná teplota u hospodářských zvířat

Druh	Tělesná teplota °C
Dobytěk	38,7
Telata	38,6-39,3
Prasata	39,2
Ovce	39,4

Zvířata neustále produkují teplo díky svému metabolismu. Musí vyvažovat své tepelné ztráty, aby zachovala stálou tělesnou teplotu:

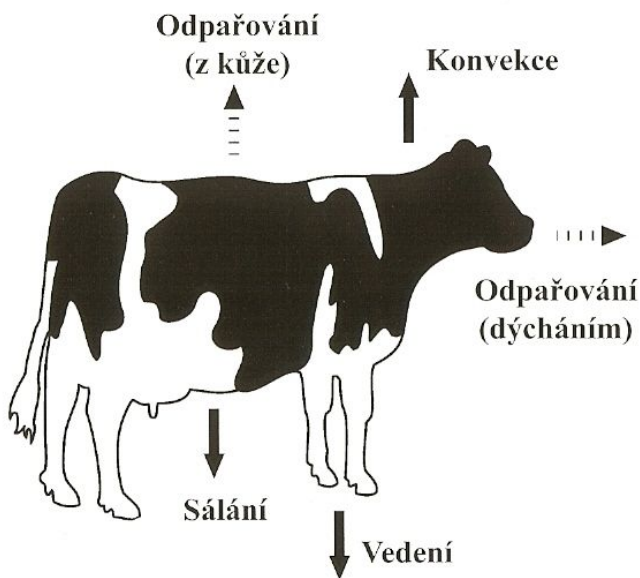
CELKOVÉ TEPLo VYPRODUKOVANÉ
zvířetem

=

CELKOVÁ ZTRÁTA TEPLA
ze zvířete

Teplo se ztrácí do prostředí několika způsoby: konvekcí, sáláním, vedením a odpařováním.

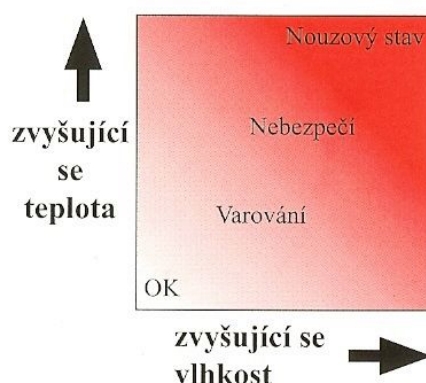
Konvekce	přenos prouděním vzduchu
Sálání	přenos vydáváním tepla
Vedení	přenos při styku s jiným povrchem
Odpařování	přenos odpařováním vody, např. při rychlém dýchání nebo pocení

Ztráta tepla konvekci, sáláním a vedením je ‚suchá‘ a závisí na tom, zda mezi zvířetem a jeho okolím existuje teplotní gradient, např. leží-li zvíře na studené betonové podlaze, dochází k odvádění tepla ze zvířete do podlahy.

Ztráta tepla odpařováním je, mokrá‘ a závisí na tom, zda mezi zvířetem a jeho okolím existuje gradient vodní páry, např. je-li ovzduší horké a vlhké, snižuje se tím účinnost pocení nebo rychlého dýchání pro ochlazení.

Kombinace vysoké teploty a vysoké vlhkosti může u zvířat ve vozidle na přepravu živých zvířat vyvolat silný stres z horka.

Protože zvířata soustavně produkují teplo, riziko stresu z horka je mnohem větší, než riziko stresu z chladu, zvláště je-li vozidlo plně naloženo.

Typický tepelný výkon ze zvířat Teoretické hodnoty ve W

◆ Malá telata (55 kg)	120
◆ Těžký dobytek (550 kg)	600
◆ Ostříhané ovce (60 kg)	117
◆ Neostříhané ovce (60 kg)	117
◆ Prasata (100 kg)	161

Tepelný výkon z naloženého vozidla Teoretické hodnoty v kW

Typický kamion - na jedno podlaží

◆ Malá telata (102 @ 55 kg)	12,3
◆ Těžký dobytek (23 @ 550 kg)	12,8
◆ Ostříhané ovce (102 @ 60 kg)	11,9
◆ Neostříhané ovce (76 @ 60 kg)	8,9
◆ Prasata (71 @ 100 kg)	11,4

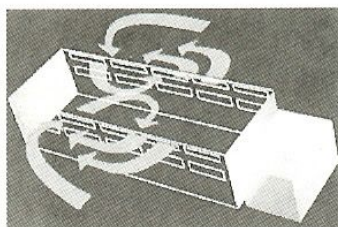
Zvířata si udržují nebo zvyšují tělesnou teplotu tím, že:

- ◆ se třesou
- ◆ shlukují se
- ◆ napřimují srst/kožich
- ◆ mění postavení těla (ptiloerekce)

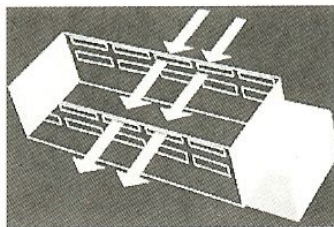
Je méně pravděpodobné, že zvířata během přepravy budou trpět stresem z chladu. Toto riziko se zvyšuje, pokud přeprava probíhá ve studených klimatických podmínkách, nebo se přepravují velmi mladá nebo ostříhaná zvířata anebo je vozidlo velmi lehce naložené.

Větrání ve Vozidle

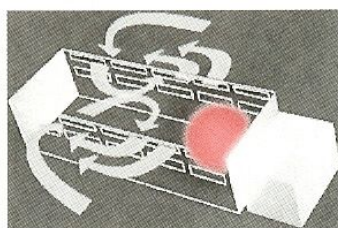
Naprostá většina vozidel na přepravu živých zvířat je při odvádění tepla a vlhkosti ze zvířat pro zachování jejich tělesné teploty a zabraňování stresu z horka závislá na přirozeném větrání.

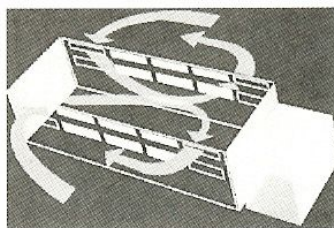
Proudění vzduchu
Vzduch v jedoucím vozidle proudí zezadu dopředu.

Boční vítr
Boční vítr může za větrného dne napomáhat větrání ve stojícím vozidle.

Horké místo
Horké místo je na spodním podlaží hned za kabinou řidiče.

Uzavřené průduchy
Za teplého a vlhkého počasí, pokud jsou větrací otvory velké, uzavřete na obou stranách všechny průduchy kromě zadních a předních větracích klapek.

Pro omezení rizika stresu z horka:

- ♦ optimalizujte větrání
- ♦ udržujte vozidlo v pohybu
- ♦ snižte počet přepravovaných kusů
- ♦ cestujte v nejchladnější denní době

Pokud povětrnostní podmínky naznačují riziko stresu z horka nebo chladu, je nezbytné zvířata během přepravy pravidelně kontrolovat a umět rozpoznat příznaky teplotního stresu.

Příznaky stresu z horka	Příznaky stresu z chladu
Rychlé dýchání a/nebo pocení	Třes
Změna postavení těla (pro zvýšení ztráty tepla)	Ptiloerekce (napřimování srsti/kožichu)
Nervozita a neklid	Shlukování
Slinění	Změna postavení těla (pro zachování tepla)
Vyčerpání	Netečnost nebo ospalost
Kolaps	Kolaps

- ♦ Riziko stresu z horka nebo chladu omezte optimalizací větrání.
- ♦ Zvířata pravidelně kontrolujte a naučte se rozpoznat příznaky teplotního stresu.
- ♦ Tam, kde je to možné, zjistěte změřením rektální teploty, zda se vyskytuje teplotní stres.

Největší nebezpečí pro hospodářská zvířata představuje kombinace vysoké teploty a vysoké vlhkosti.

Voda, Krmení a Odpočinek

Voda, krmení a odpočinek jsou nezbytné pro všechna živá zvířata, ale tyto potřeby se značně liší. Řidiči přepravující živá zvířata musí využívat základní dobytkářské schopnosti, aby zajistili, že zvířata jsou správně krmena a napájena a že mají potřebný odpočinek. Maximálně povolená doba jízdy je dána zákonem.

Voda

Požadavky na vodu klesají:

- ◆ při vlhkém krmení (svěží tráva)
- ◆ při chladnějším počasí
- ◆ u zvířat mimo období laktace

Požadavky na vodu stoupají:

- ◆ při suchém krmení (seno/koncentráty)
- ◆ při teplejším počasí
- ◆ při laktaci

Všechna zvířata musí mít až do samotného nakládání přístup k čerstvé čisté vodě.

Při nakládání na trhu nebo na sběrných místech mějte na paměti, že zvířata možná nedostanou po určitou dobu žádnou vodu. Podejte jim vodu ještě před začátkem nakládání.

Následuje určité vodítko normálních požadavků zvířat.

Druhy	Požadavky na vodu (litrů/den)
Dospělá prasata	25
Dospělé ovce	20
Dospělý dobytek	40
Dojnice	100-180

Zvířata, která nepijí normálně, mohou být nemocná nebo vážně zneklidněná.

Na krátkých cestách není nezbytné dávat zvířatům vodu během cesty - budou ji pravděpodobně dokonce odmítat, když jim ji nabídnete. Čím delší však cesta je, tím je potřeba vody u zvířat vyšší, a je proto zapotřebí jim v příhodných přestávkách vodu podat.

Známky dehydratace:

- ◆ bledé dásně
- ◆ snížená elasticita kůže
- ◆ oblizování povrchu

Jste-li na pochybách, podejte jim vodu. Prasata jsou na dehydrataci náchylnější než přežvýkavci. Po příjezdu do konečného cíle podejte zvířatům čerstvou čistou vodu.

Chování Zvířat

Řidiči přepravující živá zvířata musí rozumět základním principům zvířecího chování. Pomůže jim to nejen při manipulaci se zvířaty, ale bude to pro ně užitečné i při identifikaci zvířat, která se chovají abnormálně, neboť jsou nemocná, šokovaná, hladová či žíznivá.

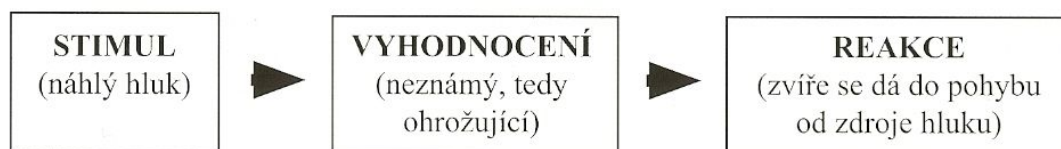
Chování zvířat je ovlivňováno třemi základními způsoby.

◆ Vrozeným způsobem

Základní instinkty jsou naprogramovány, jako např. potřeba jíst a pít.

◆ Vycitěným způsobem

Zvířata reagují na stimuly z prostředí, např. na hluk. Jakmile zvíře zjistí změnu nebo stimul, vyhodnotí situaci a přiměřeně na ni reaguje.

◆ Naučeným způsobem

Domácí zvířata si mohou vytvářet reakce na základě minulých zkušeností, jako např. krávy čekají na návrat v době dojení.

Charakteristiky chování

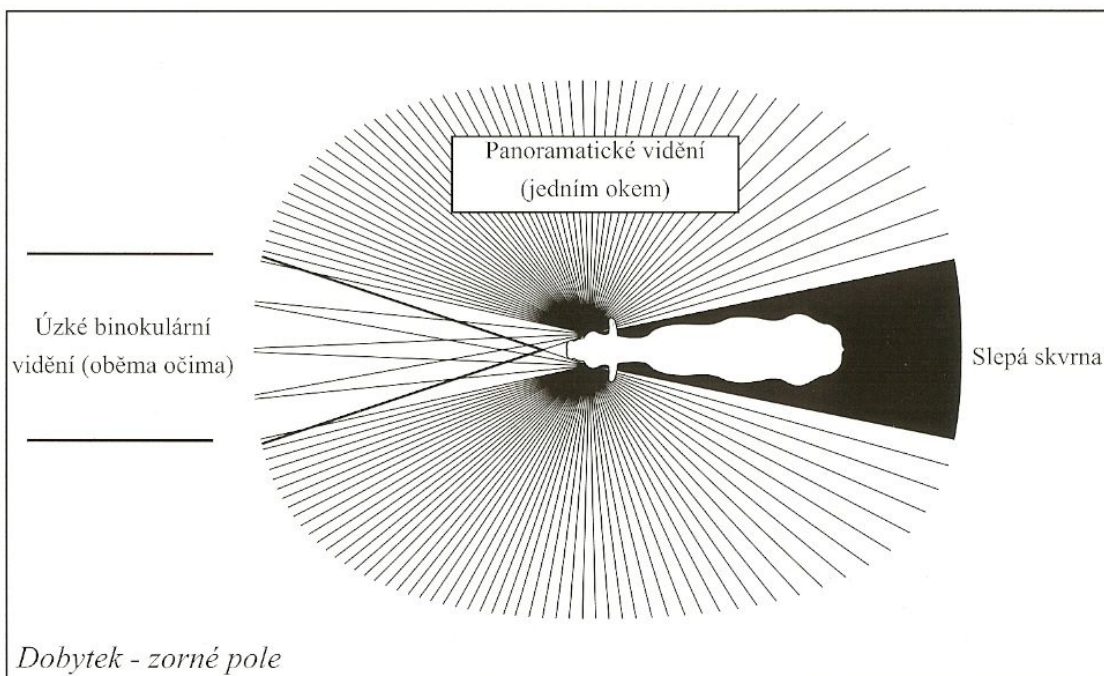
Zvířata reagují na svět jinak než lidé, a obdobně vnímání prasete nebo koně nemusí být nutně stejné jako vnímání krávy nebo ovce. Znamená to, že různé druhy mají různé charakteristiky chování.

Ovce

- ◆ jsou společenská zvířata typu, následovatel'
- ◆ jsou jako druh loveny a vyvinuly se jim smysly, které je varují před nebezpečím
- ◆ mají široké zorné pole (340°) a dokážou vidět pohybující se předměty na velmi velké vzdálenosti, nevidí však předměty v klidu
- ◆ mají bystrý sluch a vyplaší je náhlý hluk
- ◆ obecně jsou poslušné, ale mohou být nervózní a lekavé
- ◆ projevují výrazné stádní a následovatelské chování - izolace u nich obvykle vyvolává úzkost
- ◆ poměrně snadno se s nimi zachází, ale dospělí berani mohou být agresivní. ⚠

Dobytek

- ◆ má silný stádní instinkt a uvnitř skupiny si vytváří určitý společenský řád. Nemá rád izolovanost a smíchání různých společenských skupin vede k zápasení
- ◆ je velký, silný a rychle se pohybuje, navzdory své velikosti a mohutnosti. Je třeba se vyhýbat přímému střetu síly a zacházet s nimi s respektem
- ◆ má široké zorné pole (340 °), ale dobře vidí jen dopředu v úzkých mezích
- ◆ špatně odhaduje detaily a vzdálenost - nemá rád temné stinné prostory a plaší se při sebemenší provokaci
- ◆ má dobrý čich
- ◆ slyší zvuky podobného a vyššího kmitočtu jako člověk - nemá rád náhlé a hlasité zvuky
- ◆ lépe zvládá postupný sklon terénu než prudký svah a nemá jisté nohy při sestupu s kopce
- ◆ býci mohou být agresivní a nedoporučuje se pracovat s nimi bez pomocníka

Prasata

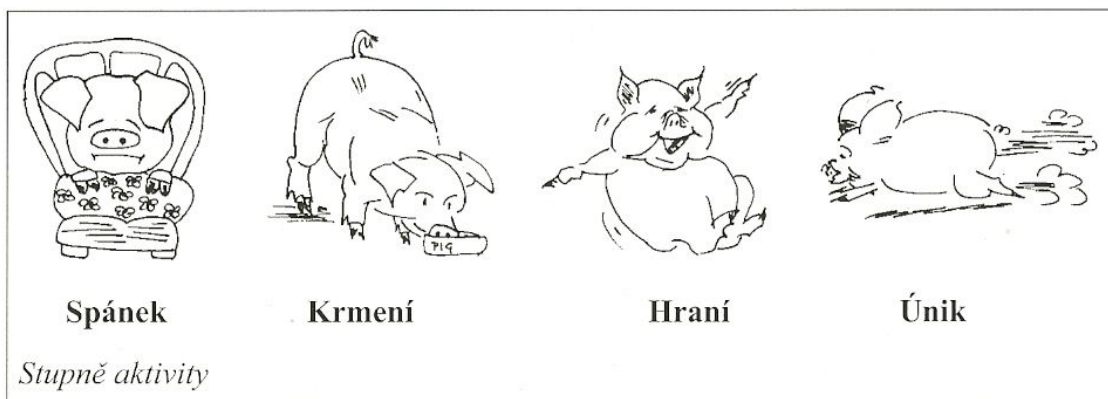
- ◆ původně pocházejí z lesnatého prostředí a jejich smysly se vyvinuly odpovídajícím způsobem
- ◆ mají široké zorné pole (310 °), které však může být fyzicky omezené u některých plemen, např. u klapouchých typů
- ◆ nevidí dobře do dálky
- ◆ mají dobrý čich a ráda kolem sebe ryjí a zkoumají nové prostředí
- ◆ mají dobrý sluch
- ◆ jsou velmi řečná zvířata a komunikují pomocí složitého slovníku chrochtání a kvikotu
- ◆ nemají tak silný následovatelský instinkt jako dobytek a ovce. Někdy je těžké je hnát a nerada pospíchají - je snadnější je vést a nechat je, aby si sama našla cestu
- ◆ když na ně pospícháte, projeví se silná reakce strachu a prasata začnou po sobě lézt, aby unikla
- ◆ mohou být náchylná ke stresu a je třeba s nimi zacházet velmi opatrně

At' už manipulujete s dobytkem, ovci nebo prasaty, naučte se na věci dívat z jejich pohledu a vaše práce bude rychlejší, snadnější a bezpečnější.

Manipulace se Zvířaty

Stupeň aktivity, kterou zvířata vyvíjejí, se může pohybovat od spánku přes stání, pastvu a hry až po zápas nebo útěk. Manipulace se zvířaty vždy úroveň jejich aktivity zvýší a dobrý řidič přepravující živá zvířata musí mít schopnost uvést zvířata do pohybu, aby se dostala do vozidla, aniž by se jejich aktivita natolik zvýšila, že budou nevladatelná a nebezpečná.

Hrubou a agresivní manipulací se vychovávají zvířata, která jsou:

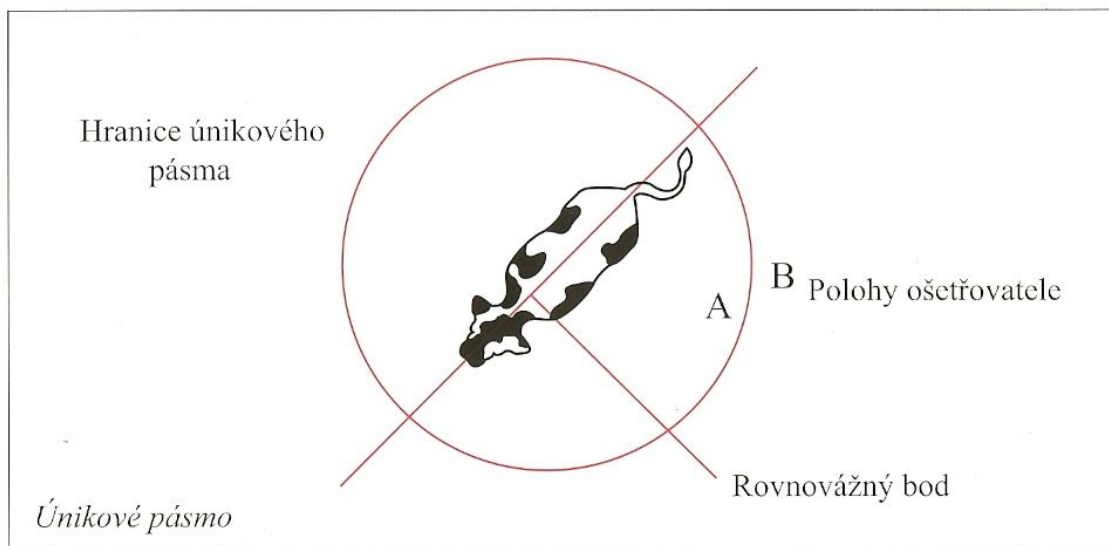
- ◆ popudlivá a abnormálně aktivní
- ◆ nedůtklivá a těžko zvládnutelná
- ◆ mnohem náchylnější způsobit ošetřovatelům zranění

Únikové pásmo

Všechna zvířata mají kolem sebe imaginární prostor, kterému se říká únikové pásmo. Když do tohoto pásma vstoupíte, zvíře se bude chtít přesunout jinam. Velikost únikového pásma závisí na plemeni zvířete a na jeho předchozích zkušenostech. Horský dobytek a ovce mají sklon vytvářet si mnohem větší úniková pásma než mléčný skot. Také hlučný a agresivní ošetřovatel vyvolá rozšíření únikového pásma.

Chcete-li regulovat pohyb zvířete, postavte se nejprve na hranici únikového pásma za zvíře a po jeho boku. Překročte těsně hranici jeho únikového pásma (poloha A), čímž zvíře přimějete pokročit kupředu. Vyjděte vně únikového pásma (poloha B), abyste jeho pohyb vpřed zastavili. Jakmile se postavíte do rovnovážného bodu, zvíře zůstane bez hnutí stát! Tytéž zásady platí i pro manipulaci se skupinami zvířat.

Když proniknete příliš hluboko do únikového pásma, zvíře se pokusí o únik - buď bude utíkat směrem od vás, může-li uniknout, nebo se otočí nazpět a proběhne kolem vás, nemůže-li uniknout. Pokusí-li se zvíře otočit nazpět, ustupte a jakmile vyjdete z jeho únikového pásma, mělo by se zastavit.

Chcete-li, abyste u zvířat snížili stres a aby vaše práce byla rychlejší, snadnější a bezpečnější, přečtěte si několik zlatých pravidel:

◆ **Poloha**

Zaujměte vůči zvířeti správnou polohu - dobrý ošetřovatel zvířat je vždy na správném místě ve správnou dobu.

◆ **Klid**

Buďte klidní a nehluční - hluk a panika zvýší aktivitu a vzrušení zvířat, která jsou pak hůře zvládnutelná.

◆ **Sebedůvěra**

Věřte si buďte pozitivní - zvířata vycítí strach a váhavost a využijí je ve svůj prospěch.

◆ **Trpělivost**

Dejte si na čas a buďte trpěliví - zvířata se nerada nechávají pobízet.

◆ **Bdělost**

Zůstaňte ve střehu - třeba se budete muset rychle pohnout, a připravte se předvídat chování zvířete.

Naučte se, co jsou úniková pásma. Buďte na správném místě ve správný čas. Zůstaňte klidní a nehluční.

Schopnost Cestovat

Zvířata musí být schopna nastoupit zamýšlenou cestu. V případě pochybností rozhodněte vždy v zájmu zvířete.

Známky zdraví

- ◆ Vzpřímená hlava, vlhké nozdry a čilý vzhled
- ◆ Normální pohyby, žádné známky bolesti nebo kulhání
- ◆ Normální dýchání, žádný kašel nebo sípání
- ◆ Žádné sténání, skřípění zubů nebo prohýbání ve hřbetě
- ◆ Suchá čistá srst s leskem a zdravě růžová kůže
- ◆ Žádné známky stresu z horka nebo z chladu
- ◆ Normálně jí a pije
- ◆ Světlá a slámově zbarvená moč
- ◆ Tuhá stolice, bez průjmu či známek zácpy

Normální tep

Dobýtek (pod kořenem ocasu)	60 tepů/min.
Ovce (uvnitř zadní nohy)	75 - 80 tepů/min.
Prasata (uvnitř zadního kolene nebo na srdci)	70 - 80 tepů/min.

Kontrolujte zdravotní stav zvířat během cesty, např. při zastávkách k doplnění pohonných hmot nebo na jídlo. Při kontrole si všimněte všeho odlišného. Ptejte se sám sebe:

- ◆ Nakolik je to odlišné?
- ◆ Má to nějaký význam?

Projeví-li se během cesty u některého zvířete zdravotní potíže, uvažujte o tom, co musíte udělat:

- ◆ Musí být zvíře odděleno od ostatních?
- ◆ Musíte mu poskytnout první pomoc?
- ◆ Je nutná pomoc veterináře?
- ◆ Můžete dokončit cestu?

Nemocná zvířata

Hlavní otázka při rozhodování o tom, zda má být nemocné zvíře odesláno na jatka nebo do veterinárního střediska, zní: Lze ho přepravovat, aniž by bylo vystaveno zbytečné bolesti nebo úzkosti? Je třeba zvážit několik bodů:

- ◆ Lze zvíře naložit bez použití síly a aniž byste způsobili další utrpení?
- ◆ Může zvíře pohodlně nést svou váhu na všech čtyřech nohách, a pokud zřejmě vydrží stát celou cestu na nohou, nebude přitom pociťovat bolest či úzkost?
- ◆ Jak dlouho bude cesta trvat?
- ◆ Jaký je stav silnice, po které se bude zvíře přepravovat?
- ◆ Zhorší se výrazně stav zvířete během doby, než dorazí na jatka nebo do veterinárního střediska?
- ◆ Jsou nedaleko nějaká jatka/veterinární středisko, kde by zvíře přijali? Je třeba ho poslat na nejbližší dostupná jatka.
- ◆ Lze se o zvíře během této cesty uspokojivě starat?
- ◆ Lze mu poskytnout vhodnou podložku nebo podestýlku?

Pokud kterékoli z těchto otázek či jiné úvahy vyvolávají pochybnosti, zda lze zvířata přepravovat bez zbytečného utrpení, pak by se měla ošetřit nebo porazit přímo na farmě.

Naučte se rozpoznat známky zdraví a nemoci.
Pamatujte, že zvířata musí být schopna nastoupit zamýšlenou cestu.
V případě pochybností rozhodněte vždy v zájmu zvířete.

Nakládání a Vykládání

Zařízení

Nakládání živých zvířat do vozidla je jednou z nejobtížnějších manipulačních procedur. Málom které hospodářské zvíře prochází nakládáním natolik často, aby se učilo ze zkušeností, a proto ošetřovatelé často pracují s netrénovanými a nervózními zvířaty. Bylo by užitečné, kdybyste měli dobře navržené a řádně zkonstruované zařízení. Ideální by bylo, kdyby bylo možné navrhnout nakládací i manipulační prostory současně. Při navrhování tohoto zařízení je třeba zvažovat faktory, jako jsou živočišné druhy, maximální počet zvířat k manipulaci a počet kvalifikovaných pracovníků, kteří jsou k dispozici.

Sběrné ohrady

Podlahy ohrad, svodných uliček a nakládacích prostor musí být pokud možno neklouzavé. Zvířata musí mít dobrou oporu pod nohama.

Sběrné prostory a shromažďovací ohrady musí mít pevné stěny. Jediná zřejmá cesta kupředu musí směřovat k nákladnímu vozu.

Kovové branky by měly být obloženy, aby se předešlo řinčení, dobře udržované a snadno obsluhovatelné.

Svodné uličky

Svodné uličky a cesty vedoucí k nakládacímu prostoru by měly mít hladké a pevné boční stěny. Je třeba se vyhnout ostrým rohům nebo prudkým zatáčkám.

Snažte se z manipulačních prostor pokud možno odstranit stinná místa, kanálové mříže, velké kaluže a další zjevné překážky. Zvířata se u nich mohou zarazit a váhat, zda mají jít dál.

Většina zvířat se ochotně přesunuje ze tmy směrem ke světlu, ale nerada přecházejí do prudkého slunečního světla nebo tvrdého umělého osvětlení. Při navrhování manipulačního zařízení vezměte do úvahy modely přírodního i umělého osvětlení.

Nakládací rampy

Zvýšené nakládací rampy snižují u zvířat stres a usnadňují nakládání.

Nakládací rampa by měla mít postupný sklon.

Než zvířata projdou zadními dveřmi vozidla, měla by přejít přes rovnou plochu.

Vykládací prostory

Vykládací prostory musí být bezpečné a musí poskytovat širokou, volnou a přímou cestu z nákladního automobilu do dvora, ohrady nebo pastviny. Zvířata musí mít daný jediný jasný směr, kterým se mají pohybovat.

Údržba

Ve všech manipulačních prostorech se musí pravidelně kontrolovat potenciální rizika, např. přelomené zábradlí, prasklé závory, spadlá vrata a hromady zemědělského harampádí.

Nakládání

Nakládání živých zvířat může být proces plný stresu. Zvířata mohou být popudlivá a riziko úrazu jak pro vás, tak pro ně je vysoké. Buďte opatrní.

Než začnete

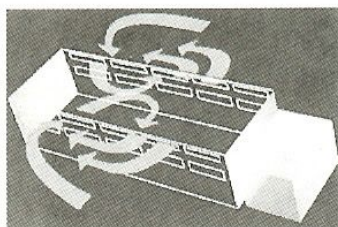
- ◆ uvažujte dopředu a ponechejte si spoustu času
- ◆ dbejte na to, abyste znali kompletní podrobnosti nákladu, např. počet zvířat, druhy a typy
- ◆ zkontrolujte, zda máte k dispozici zkušené ošetřovatele
- ◆ důkladně uspořádejte a zkontrolujte veškerá zařízení. Ví každý, co má dělat? Jsou všechny branky na správném místě? Je vše bezpečné? Podlahy by měly být posypané pískem, mají-li kluzký povrch
- ◆ mějte na paměti, že zvířata mohou váhavě přecházet z domácích ohrad, které znají, do cest k nakládacímu prostoru. Odstraňte vše, co by je mohlo odradit nebo splášit
- ◆ zkontrolujte, zda jsou všechna zvířata schopná přepravy
- ◆ zkontrolujte, zda přepážky v kamionu odpovídají nákladu - na poslední chvíli může dojít ke změnám
- ◆ pro určité věkové skupiny a druhy může být vhodná sláma na rampě
- ◆ v případě potřeby osvětlete vnitřek kamionu. Uzavřete větrací klapky, pokud sluneční světlo vytváří uvnitř kamionu světlé a tmavé skvrny, které mohou zvířata poplašit.

Jakmile začne nakládání

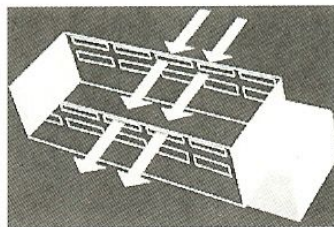
- ◆ obvykle je snazší nakládat zvířata po několika malých skupinách, než v jedné velké skupině
- ◆ pokud lidé nestojí za zvířaty, nedovolte jim přístup do svodných uliček
- ◆ vyhýbejte se hluku, spěchu a panice. Nechte zvířata, ať si sama podle svého tempa najdou cestu
- ◆ vyvízejte přirozené chování zvířat
- ◆ povzbudte vůdce skupiny a dejte mu dostatek času k tomu, aby se podíval, kam má jít. Jakmile je na rampě, povzbudte celou skupinu, aby ho následovala
- ◆ nepřibližujte se příliš ke zvířatům, která se pohybují směrem ke kamionu - mohou se obrátit zpátky. Pokud se vám to stane, ustupte nazpět, nechte je sejít z rampy a dejte jim čas, aby se uvolnila, a pak to zkuste znovu
- ◆ použijte hlas, praporky, pytle nebo kusy lepenky, abyste povzbudili zvířata k pohybu správným směrem
- ◆ dávejte pozor, abyste zvířatům nepřiskřípli nohy či ocasy při zavírání přepážek, bočních dveří nebo ramp na kamionu
- ◆ buďte důrazní, ale neztrácejte sebeovládání! Jsou-li zvířata neposlušná, nechte jim čas, aby se uklidnila, a pak to zkuste znovu.

Větrání ve Vozidle

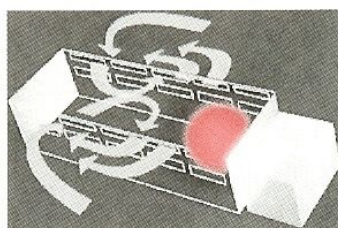
Naprostá většina vozidel na přepravu živých zvířat je při odvádění tepla a vlhkosti ze zvířat pro zachování jejich tělesné teploty a zabraňování stresu z horka závislá na přirozeném větrání.

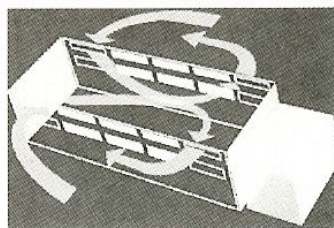
Proudění vzduchu
Vzduch v jedoucím vozidle proudí zezadu dopředu.

Boční vítr
Boční vítr může za větrného dne napomáhat větrání ve stojícím vozidle.

Horké místo
Horké místo je na spodním podlaží hned za kabinou řidiče.

Uzavřené průduchy
Za teplého a vlhkého počasí, pokud jsou větrací otvory velké, uzavřete na obou stranách všechny průduchy kromě zadních a předních větracích klapek.

Pro omezení rizika stresu z horka:

- ♦ optimalizujte větrání
- ♦ udržujte vozidlo v pohybu
- ♦ snižte počet přepravovaných kusů
- ♦ cestujte v nejchladnější denní době

Pokud povětrnostní podmínky naznačují riziko stresu z horka nebo chladu, je nezbytné zvířata během přepravy pravidelně kontrolovat a umět rozpoznat příznaky teplotního stresu.

Příznaky stresu z horka	Příznaky stresu z chladu
Rychlé dýchání a/nebo pocení	Třes
Změna postavení těla (pro zvýšení ztráty tepla)	Ptiloerekce (napřimování srsti/kožichu)
Nervozita a neklid	Shlukování
Slinění	Změna postavení těla (pro zachování tepla)
Vyčerpání	Netečnost nebo ospalost
Kolaps	Kolaps

- ♦ Riziko stresu z horka nebo chladu omezte optimalizací větrání.
- ♦ Zvířata pravidelně kontrolujte a naučte se rozpoznat příznaky teplotního stresu.
- ♦ Tam, kde je to možné, zjistěte změřením rektální teploty, zda se vyskytuje teplotní stres.

Největší nebezpečí pro hospodářská zvířata představuje kombinace vysoké teploty a vysoké vlhkosti.

Příloha 1 – vzor (doklad se ponechává v osobní dokumentaci, nepoužívá se při cestách, může sloužit k vydání kopie osvědčení podle vzoru v příloze 2)

Osvědčení o způsobilosti pro řidiče a průvodce podle čl. 17 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 1/2005

Certificate of competence for drivers and attendants
pursuant to Article 17(2) of Council Regulation (EC) No 1/2005

1. IDENTIFIKACE ŘIDIČE / PRŮVODCE DRIVER / ATTENDANT IDENTIFICATION			
1.1	Příjmení Surname		
1.2	Jméno (jména) First names		
1.3	Datum narození Date of birth	1.4	Místo a země narození Place and country of birth
		1.5	Státní příslušnost Nationality
2. OSVĚDČENÍ ČÍSLO CERTIFICATE NUMBER			
2.1	Toto osvědčení je platné do This authorisation is valid until		
3. SUBJEKT VYDÁVAJÍCÍ OSVĚDČENÍ BODY ISSUING THE CERTIFICATE			
3.1	Název a adresa subjektu, který osvědčení vydal Name and address of the body issuing the certificate		
3.2	Telefon Telephone	3.3	Fax Fax
		3.4	E-mail Email
3.5	Datum Date	3.6	Místo Place
		3.7	Razítko Stamp
3.8	Jméno a podpis Name and signature		

Příloha 2 – vzor (doklad slouží k prokázání kvalifikace během cesty)

OSVĚDČENÍ O ZPŮSOBILOSTI PRO ŘIDIČE A PRŮVODCE <i>CERTIFICATE OF COMPETENCE FOR DRIVERS AND ATTENDANTS</i>		SUBJEKT VYDAVAJÍCÍ OSVĚDČENÍ BODY ISSUING THE CERTIFICATE	
IDENTIFIKACE ŘIDIČE / PRŮVODCE DRIVER / ATTENDANT IDENTIFICATION		Název a adresa subjektu, který osvědčení vydal Name and address of the body issuing the certificate	
Příjmení Surname		Telefon Telephone	Datum Date
Jméno (jména) First names		Fax Fax	Místo Place
Datum narození Date of birth		E-mail Email	Razítko Stamp
Místo a země narození Place and country of birth		Jméno a podpis Name and signature	
Státní příslušnost Nationality			
OSVĚDČENÍ ČÍSLO CERTIFICATE NUMBER			
Toto osvědčení je platné do This authorisation is valid until			

Příloha 3 – technická pravidla vyplývající z NR (ES) 1/2005

ZPŮSOBILOST K PŘEPRAVĚ

1. Zvířata mohou být přepravována pouze tehdy, jsou-li pro plánovanou cestu způsobilá, a všechna zvířata musí být přepravována za podmínek, které zaručují, že nedojde k jejich zranění nebo zbytečnému utrpení.
2. Poraněná zvířata a zvířata s fyziologickými potížemi nebo patologickými stavy se nepovažují za způsobilá k přepravě, zejména pokud
 - a) se bez bolesti nebo pomoci nemohou sama pohybovat;
 - b) mají velké otevřené rány nebo výhřezy;
 - c) jde o březí zvířata, u nichž již uplynulo 90 % či více očekávané doby březosti, nebo samice, které porodily v předcházejícím týdnu;
 - d) jde o novorozená zvířata, která ještě nemají úplně zahojený pupek;
 - e) jde o selata mladší tří týdnů, jehňata mladší jednoho týdne a telata mladší deseti dnů, ledaže jsou přepravována na vzdálenost menší než 100 km;
 - f) jde o psy a kočky mladší osmi týdnů, pokud je nedoprovází jejich matka;
 - g) jde o jelenovité v období, kdy se jim obnovuje paroží.
3. Nemocná nebo poraněná zvířata však lze považovat za způsobilá k přepravě, pokud
 - a) jsou zraněna nebo nemocná lehce a přeprava jim nepřivodí další utrpení; v případě pochybností je nutno konzultovat veterinárního lékaře;
 - b) jsou přepravována za účelem směrnice Rady 86/609/EHS⁽¹⁾, jestliže je nemoc nebo poranění součástí výzkumného programu;
 - c) jsou přepravována pod veterinárním dohledem kvůli veterinárnímu ošetření nebo stanovení diagnózy. Tato přeprava se však povolí jen tehdy, pokud dotyčným zvířatům není způsobeno zbytečné utrpení nebo není s nimi špatně zacházeno;
 - d) jde o zvířata, která podstoupila veterinární zákrok v souvislosti s praktikami jako odrohování nebo kastrace, za předpokladu, že rány byly úplně zahojeny.
4. Pokud zvířata onemocní nebo se poraní během přepravy, musí být oddělena od ostatních a musí jim být poskytnuta první pomoc, jakmile je to možné. Musí jim být poskytnuto vhodné veterinární ošetření, a je-li to nezbytné, musí být nutně poražena nebo usmrcena tak, aby jim nebylo způsobeno zbytečné utrpení.
5. Přepravovaným zvířatům se nesmějí podávat sedativa, pokud to není nezbytně nutné k zajištění dobrých životních podmínek zvířat, a v tom případě pouze pod veterinárním dohledem.
6. Krávy, ovce nebo kozy v laktaci, které nedoprovázejí jejich potomci, musí být podojeny v nejvýše dvanáctihodinových intervalech.
7. Požadavky odst. 2 písm. c) a d) se nevztahují na evidované koňovité, pokud je účelem cesty zlepšení hygienických a životních podmínek při porodu, nebo pro nově narozená hříbata s evidovanými klisnami za předpokladu, že v obou případech jsou zvířata trvale doprovázena průvodcem, který se jim během cesty věnuje.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 358, 18.12.1986 s. 1. Směrnice naposledy pozměněná směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2003/65/ES (Úř. věst. L 230, 16.9.2003, s. 32).

1. Ustanovení pro všechny dopravní prostředky

- 1.1 Dopravní prostředky, kontejnery a jejich vybavení musí být navrženy, konstruovány, udržovány a provozovány tak, aby
- a) se předešlo zranění a utrpení a zajistila bezpečnost zvířat;
 - b) zvířata byla chráněna před nepříznivým počasím, vysokými teplotami a nepříznivými změnami klimatických podmínek;
 - c) byly čisté a dezinfikované;
 - d) zvířata neměla možnost z nich uniknout nebo vypadnout a mohla snášet stres související s pohybem vozidla;
 - e) bylo zajištěno, že lze udržet kvalitu a množství vzduchu odpovídající přepravovanému druhu zvířat;
 - f) byl umožněn přístup ke zvířatům za účelem jejich kontroly a péče o ně;
 - g) podlaha nebyla kluzká;
 - h) podlaha minimalizovala prosakování moči a výkalů;
 - i) bylo zajištěno vhodné osvětlovací zařízení umožňující kontrolu a péči o zvířata během přepravy.
- 1.2 Uvnitř oddělení pro zvířata musí být dostatek prostoru a na všech podlažích musí být zajištěno dostatečné proudění vzduchu nad zvířaty, když stojí v přirozeném postoji, aniž by byl omezen jejich přirozený pohyb.
- 1.3 Pro volně žijící zvířata a pro druhy jiné než domácí koňovití a domácí skot, ovce, kozy a prasata musí být zvířata případně doprovázena těmito doklady:
- a) oznámením uvádějícím, že se jedná o zvířata volně žijící, plachá nebo nebezpečná;
 - b) písemnými pokyny o krmení, napájení a jakékoli vyžadované zvláštní péči.
- 1.4 Přepážky musí být dostatečně pevné, aby unesly hmotnost zvířat. Vybavení musí být konstruováno pro rychlou a snadnou manipulaci.
- 1.5 Selata o hmotnosti méně než 10 kg, jehňata o hmotnosti méně než 20 kg, telata mladší šesti měsíců a hříbata mladší čtyř měsíců musí být opatřena vhodnou podestýlkou nebo rovnocenným materiálem, který zaručí pohodlí se zřetelem na druh, počet přepravovaných zvířat, délku trvání cesty a počasí. Tento materiál musí zajistit přiměřené nasávání moči a výkalů.
- 1.6 Aniž jsou dotčeny předpisy Společenství nebo vnitrostátní předpisy o bezpečnosti osádky a cestujících, pokud má přeprava na plavidle, v letadle nebo železničním vagónu trvat déle než tři hodiny, musí mít průvodce nebo osoba na palubě, která má potřebné znalosti k provedení humánního a účinného porážení, k dispozici nástroj vhodný k porážení daného druhu zvířat.

2. Doplnková ustanovení pro silniční a železniční přepravu

- 2.1 Vozidla, ve kterých jsou zvířata přepravována, musí být jasně a viditelně opatřena symbolem označujícím přítomnost živých zvířat, vyjma jsou-li zvířata přepravována v kontejnerech označených v souladu s bodem 5.1.
- 2.2 Silniční vozidla musí mít vhodné zařízení k nakládce a vykládce.
- 2.3 Při sestavování vlakových souprav nebo při všech ostatních pohybech nákladních vozů musí být přijata veškerá bezpečnostní opatření, aby se předešlo nárazům nákladních vozů přepravujících zvířata.

3. Doplnková ustanovení pro přepravu plavidly s horizontální překládkou

- 3.1 Před naložením na plavidlo kapitán ověří, zda v případě, že vozidla jsou naložována
 - a) na uzavřené paluby, je plavidlo vybaveno vhodným systémem nuceného větrání, poplašným zařízením a přiměřeným sekundárním zdrojem energie pro případ výpadku;
 - b) na otevřené paluby, je zajištěna přiměřená ochrana proti mořské vodě.
- 3.2 Silniční vozidla a železniční vagóny musí být vybaveny dostatečným počtem náležitě navržených, umístěných a udržovaných bezpečnostních bodů zajišťujících bezpečné upevnění k plavidlu. Silniční vozidla a železniční vagóny musí být upevněny k plavidlu před vyplutím, aby se předešlo jejich přemístění při pohybu plavidla.

4. Doplnková ustanovení pro leteckou přepravu

- 4.1 Zvířata musí být přepravována v kontejnerech, boxech nebo stáních vhodných pro druh zvířat, které jsou v souladu s předpisy Mezinárodního sdružení leteckých dopravců (IATA) vztahujícími se na přepravu živých zvířat, a to s verzí uvedenou v příloze VI.
- 4.2 Zvířata mohou být přepravována pouze za podmínky, že během celé cesty je možno udržet kvalitu vzduchu, teplotu a tlak ve vhodném rozmezí se zřetelem na druh zvířat.

5. Doplnková ustanovení pro kontejnerovou přepravu

- 5.1 Kontejnery, ve kterých jsou zvířata přepravována, musí být jasně a viditelně opatřeny symbolem označujícím přítomnost živých zvířat a znakem označujícím horní okraj kontejneru.
- 5.2 Během přepravy a manipulace musí být kontejnery stále udržovány ve vzpřímené poloze a nesmějí být vystaveny prudkým nárazům nebo otřesům. Kontejnery musí být zabezpečeny tak, aby nedošlo k přemístění při pohybu dopravního prostředku.
- 5.3 Kontejnery o hmotnosti více než 50 kg musí být vybaveny dostatečným počtem náležitě navržených, umístěných a udržovaných bezpečnostních bodů zajišťujících bezpečné upevnění k dopravnímu prostředku, na který mají být naloženy. Kontejnery musí být upevněny k dopravnímu prostředku před zahájením jízdy, aby se předešlo přemístění při pohybu dopravního prostředku.

POSTUPY PŘI PŘEPRAVĚ

1. Nakládka, vykládka a manipulace

- 1.1 Náležitou pozornost je třeba věnovat potřebám některých kategorií zvířat, jako jsou volně žijící zvířata, aby před plánovanou cestou přivykla na způsob dopravy.
- 1.2 Pokud nakládka nebo vykládka trvá déle než čtyři hodiny, vyjma drůbeže,
 - a) musí být k dispozici vhodné zařízení k pobytu zvířat, jejich krmení a napájení mimo dopravní prostředek, aniž by byla přivázána;
 - b) musí na tyto činnosti dohlížet schválený veterinární lékař a musí být přijata zvláštní opatření, aby se zajistily dobré životní podmínky zvířat během těchto činností.

Zařízení a postupy

- 1.3 Zařízení k nakládce a vykládce, včetně podlahy, musí být navrženo, konstruováno, udržováno a provozováno tak, aby
 - a) se předešlo zranění a utrpení a minimalizovalo podráždění a stres během přepravy zvířat a zajistila se jejich bezpečnost. Povrchy nesmí být zejména kluzké a musí být zajištěna boční ochrana, aby zvířata nemohla uniknout;
 - b) bylo čisté a dezinfikované.
- 1.4
 - a) Rampy nesmějí být pro prasata, telata a koně strmější než úhel 20°, tj. 36,4 % k horizontální rovině, a pro ovce a skot vyjma telata než úhel 26° 34', tj. 50 % k horizontální rovině. Pokud je sklon strmější než 10°, tj. 17,6 % k horizontální rovině, musí být rampy vybaveny systémem, např. příčnými latěmi, který umožní, aby zvířata mohla bez rizika nebo potíží vyjít nahoru či sejít dolů;
 - b) zdvižné plošiny a horní podlaží musí mít bezpečnostní hrzení, aby zvířata během nakládky a vykládky nemohla vypadnout nebo uniknout.
- 1.5 Zboží, které má být přepravováno ve stejném dopravním prostředku společně ze zvířaty, musí být umístěno tak, aby nemohlo zvířatům přivodit zranění, utrpení nebo stres.
- 1.6 Během nakládky a vykládky je nutno zajistit náležité osvětlení.
- 1.7 Pokud jsou kontejnery se zvířaty umístěny v dopravním prostředku na sebe, musí být přijata nezbytná opatření, aby
 - a) se předešlo tomu, že na zvířata umístěná dole padá moč nebo výkaly, nebo v případě drůbeže, králíků a kozešinových zvířat byly tato moč a výkaly omezeny na minimum;
 - b) byla zajištěna stabilita kontejnerů;
 - c) bylo zajištěno, že není omezeno větrání.

Manipulace

1.8 Je zakázáno

- a) zvířata bít nebo kopat;
- b) používat tlak na zvlášť citlivé části těla tak, aby tím byla způsobena zbytečná bolest nebo utrpení;
- c) zavěšovat zvířata pomocí mechanických prostředků;
- d) zvedat nebo tahat zvířata za hlavu, uši, rohy, končetiny, ocas nebo srst, nebo s nimi zacházet tak, aby jim tím byla působena zbytečná bolest nebo utrpení;
- e) používat poháněče nebo pomůcky se špičatými konci;
- f) úmyslně zdržovat zvířata, která jsou poháněna nebo vedena prostorem, ve kterém se manipuluje se zvířaty.

1.9 Pokud možno, je nutno se vyhnout používání elektrických obušků. Tyto se v každém případě smějí používat jen u dospělého skotu a prasat v případě, když odmítají pohyb, a to jen tehdy, když zvířata mají dostatečný prostor k průchodu. Výboje nesmějí trvat déle než jednu vteřinu, musí být vhodným způsobem časově rozloženy a smějí být aplikovány jen na svaly zadních končetin. Výboje se nesmějí používat opakovaně, pokud zvíře nereaguje.

1.10 Trhy nebo sběrná střediska musí zajistit zařízení k přivázání zvířat, je-li to nutné. Zvířata, která nejsou na přivázání zvyklá, musí být nepřivázaná. Zvířata musí mít přístup k vodě.

1.11 Zvířata nesmějí být přivázána za rohy, parohy, kroužky v nose ani za nohy svázané k sobě. Telata nesmějí mít náhubek. Domácí koňoví starší osmi měsíců musí mít během přepravy ohlávku, vyjma nezkracené koně.

Pokud musí být zvířata přivázána, musí být provazy, řetězy nebo jiné použité prostředky upevnění

- a) dostatečně pevné, aby se za normálních přepravních podmínek nemohly přetrhnout;
- b) takové, aby v případě potřeby umožnily zvířatům, aby si lehla, nakrmila se a napojila se;
- c) takové, aby se zabránilo jakémukoli riziku uškrcení nebo poranění a aby bylo možno zvířata rychle uvolnit.

Oddělení

1.1.2 Se zvířaty je nutno zacházet odděleně a přepravovat je odděleně, pokud jde o

- a) zvířata různých druhů,
- b) zvířata významně odlišné velikosti nebo různého stáří,
- c) dospělé chovné kance nebo hřebce,
- d) samce v říji a samice,
- e) zvířata s rohy a zvířata bez rohů,
- f) zvířata navzájem nepřátelská,
- g) přivázaná a nepřivázaná zvířata.

1.1.3 Písmena a), b), c) a e) bodu 1.1.2 se nepoužijí, pokud zvířata byla chována ve snášenlivých skupinách, jsou na sebe zvyklá, pokud by oddělení přivodilo stres, nebo pokud se jedná o samice doprovázené sajícími mláďaty.

2. Během přepravy

- 2.1 Vymezený prostor musí odpovídat alespoň údajům uvedeným pro jednotlivá zvířata a dopravní prostředky v kapitole VII.
- 2.2 Domácí koňovití, vyjma klisny cestující se svými hříbaty, se musí přepravovat v jednotlivých stáních, pokud je vozidlo naloženo na plavidlo s horizontální překládkou. Výjimky lze podle vnitrostátních právních předpisů udělit pouze tehdy, pokud je členské státy oznámí Stálému výboru pro potravinový řetězec a zdraví zvířat.
- 2.3 Koňovití se nesmějí přepravovat ve vícepodlažních vozidlech kromě případu, kdy jsou zvířata naložena na nejnižší podlaží a v horním podlaží se nenacházejí žádná jiná zvířata. Minimální vnitřní výška oddělení musí být nejméně o 75 cm vyšší, než je výška kohoutku nejvyššího zvířete.
- 2.4 Nezkrocení koňovití se nesmějí přepravovat ve skupinách čítajících více než čtyři kusy.
- 2.5 Body 1.10 až 1.13 platí obdobně pro dopravní prostředek.
- 2.6 Musí být zajištěno dostatečné větrání, aby byly plně uspokojeny potřeby zvířat, zejména s ohledem na počet a druh přepravovaných zvířat a očekávané povětrnostní podmínky během cesty. Kontejnery musí být uloženy tak, aby nebylo omezeno větrání.
- 2.7 Během přepravy musí zvířata dostat ve vhodných intervalech vodu, krmivo a musí mít možnost odpočinku podle druhu a věku, zejména podle kapitoly V. Není-li stanoveno jinak, musí být savci a ptáci nakrmeni nejméně každých 24 hodin a napojeni nejméně každých 12 hodin. Voda a krmivo musí být dobré jakosti a musí se zvířatům podávat tak, aby se minimalizovalo znečištění. Náležitou pozornost je nutno věnovat potřebám zvířat, která jsou přivyklá na určitý způsob krmení a napájení.

INTERVALY NAPÁJENÍ A KRMENÍ, DÉLKA TRVÁNÍ CESTY A DOBA ODPOČINKU

1. Domácí koňovití, skot, ovce, kozy a prasata

- 1.1 Požadavky stanovené v tomto oddíle se vztahují na přepravu domácích koňovitých jiných než evidovaných koňovitých a domácího skotu, ovcí, koz a prasat, vyjma leteckou přepravu.
- 1.2 Délka trvání cesty u zvířat druhů uvedených v bodě 1.1 nesmí překročit osm hodin.
- 1.3 Maximální délku trvání cesty uvedenou v bodě 1.2 lze prodloužit, pokud jsou splněny doplňkové požadavky kapitoly VI.
- 1.4 Intervaly kmení a napájení, délka trvání cesty a doba odpočinku při použití silničních vozidel, která splňují požadavky bodu 1.3:
 - a) Neodstaveným telatům, jehňatům, kůzlatům a hříbatům na mléčné výživě a neodstaveným selatům musí být po devíti hodinách cesty poskytnuta doba na odpočinek v délce alespoň jedné hodiny, která je dostatečná k podání tekutin a v případě potřeby k nakrmení. Po tomto odpočinku může přeprava pokračovat po dalších devět hodin.
 - b) Prasata lze přepravovat po dobu nejvýše 24 hodin. Během cesty musí mít stálý přístup k vodě.
 - c) Domácí koňovité lze přepravovat po dobu nejvýše 24 hodin. Během cesty musí být každých osm hodin napájení a v případě potřeby nakrmení.
 - d) Všem ostatním druhům zvířat uvedeným v bodě 1.1 musí být po 14 hodinách cesty poskytnut odpočinek v délce nejméně jedné hodiny, zejména pro nakrmení a napojení. Po této přestávce může přeprava pokračovat dalších 14 hodin.
- 1.5 Po uplynutí stanovených dob musí být zvířata vyložena, nakrmena a napojena a musí jim být poskytnut odpočinek po dobu alespoň 24 hodin.
- 1.6 Zvířata nesmějí být přepravována po železnici, pokud by maximální délka trvání cesty překročila hodnoty uvedené v bodu 1.2. Pokud jsou však splněny podmínky uvedené v bodech 1.3 a 1.4 s výjimkou doby pro odpočinek, platí délky trvání cesty uvedené v bodu 1.4.
- 1.7
 - a) Zvířata nesmějí být přepravována po moři, pokud by maximální délka trvání cesty překročila dobu stanovenou v bodu 1.2, ledaže jsou splněny podmínky uvedené v bodech 1.3 a 1.4 s výjimkou délky trvání cesty a doby odpočinku.
 - b) Pokud jsou zvířata přepravována po moři pravidelnou a přímou linkou mezi dvěma zeměpisnými body na území Společenství ve vozidlech naložených na plavidle, aniž by byla z vozidla vyložena, musí se jim poskytnout v přístavu určení nebo v jeho bezprostřední blízkosti odpočinek v délce alespoň 12 hodin, ledaže lze dobu strávená na moři zahrnout do obecného schématu uvedeného v bodech 1.2 až 1.4.
- 1.8 V zájmu zvířat je možné délky trvání cesty uvedené v bodech 1.3, 1.4 a 1.7 písmenu b) prodloužit o dvě hodiny. Přitom se bere v úvahu zejména blízkost místa určení.
- 1.9 Aniž jsou dotčeny body 1.3 až 1.8, jsou členské státy oprávněny stanovit pro přepravu délku trvání osm hodin, kterou nelze překročit, jedná-li se o jatečná zvířata a přeprava se uskutečňuje výhradně z místa odeslání do místa určení, přičemž obě místa leží na jejich vlastním území.

2. Ostatní druhy

- 2.1 Pro drůbež, domácí ptáky a domácí králíky musí být k dispozici vhodné krmivo a voda v přiměřeném množství, s výjimkou cesty trvající méně než
 - a) 12 hodin bez ohledu na dobu nakládky nebo vykládky nebo
 - b) 24 hodin u mláďat všech druhů za předpokladu, že se přeprava uskutečňuje do 72 hodin po vylíhnutí.

- 2.2 Přepravování psi a kočky musí být nakrmeni v intervalech nejvýše 24 hodin a napájeni v intervalech nejvýše osmi hodin. Musí být k dispozici jasné písemné pokyny o krmení a napájení.
- 2.3 Ostatní druhy kromě druhů uvedených v bodu 2.1 nebo 2.2 se přepravují v souladu s písemnými pokyny o krmení a napájení a se zřetelem na potřebnou zvláštní péči.

DOPLŇKOVÁ USTANOVENÍ PRO DLOUHOTRAVJÍCÍ CESTY DOMÁCÍCH KOŇOVITÝCH A DOMÁCÍHO SKOTU, OVCÍ, KOZ A PRASAT

1. Všechny dlouhotravající cesty

Zastřešení

- 1.1 Dopravní prostředek je vybaven dostatečně izolovanou střechou světlé barvy.

Podlaha a podestýlka

- 1.2 Zvířata mají vhodnou podestýlku nebo rovnocenný materiál, který zaručuje jejich pohodlí se zřetelem na druh, počet přepravovaných zvířat, délku trvání cesty a počasí. Tento materiál musí zajistit přiměřené nasávání moči a výkalů.

Krmivo

- 1.3 V dopravním prostředku je dostatečné množství krmiva, které odpovídá potřebám krmení dotyčných zvířat během dotyčné cesty. Krmivo je chráněno před povětrnostními vlivy a znečišťujícími látkami jako prach, palivo, spaliny a zvířecí moč a hnůj.
- 1.4 Pokud se ke krmení zvířat používá zvláštní zařízení, musí se toto zařízení nacházet v dopravním prostředku.
- 1.5 Pokud se používá zařízení ke krmení podle bodu 1.4, musí být navrženo tak, aby se případně mohlo upevnit k dopravnímu prostředku, aby se předešlo jeho převrnutí. Jestliže se dopravní prostředek pohybuje a zařízení se nepoužívá, musí být uloženo odděleně od zvířat.

Přepážky

- 1.6 Koňovití se přepravují v jednotlivých stáních, vyjma klisny cestující se svými hříbaty.
- 1.7 Dopravní prostředek musí být vybaven přepážkami, aby bylo možno vytvořit samostatná oddělení, přičemž všechna zvířata musí mít volný přístup k vodě.
- 1.8 Přepážky musí být konstruovány tak, aby je bylo možno umístit různě a přizpůsobit velikost oddělení specifickým požadavkům a druhu, vzrůstu a počtu zvířat.

Minimální kritéria pro některé druhy

- 1.9 Dlouhotravající cesty domácích koňovitých a domácího skotu a prasat jsou povoleny, vyjma případu, kdy jsou zvířata doprovázena matkou, pouze tehdy, pokud
- domácí koňovití jsou starší čtyř měsíců, s výjimkou evidovaných koňovitých,
 - telata jsou starší 14 dnů,
 - selata váží více než 10 kg.
- Dlouhotravající cesty nezkrocených koňů nejsou povoleny.

2. Zásobování vodou u silniční, železniční a námořní kontejnerové přepravy

- 2.1 Dopravní prostředky a námořní kontejnery musí být vybaveny zásobou vody, která umožní průvodci poskytnout vodu ihned, kdykoli je to během cesty nutné, tak aby každé zvíře mělo přístup k vodě.
- 2.2 Napajedla musí být plně funkční a vhodně navržena a umístěna podle kategorií zvířat, která mají být na palubě dopravního prostředku napájena.
- 2.3 Celková kapacita nádrže na vodu u každého dopravního prostředku musí činit nejméně 1,5 % jeho maximálního užitečného zatížení. Nádrže na vodu musí být navrženy tak, aby po každé cestě bylo možno vodu vypustit a nádrže vyčistit, a musí být vybaveny systémem, který umožňuje kontrolovat hladinu vody. Musí být připojeny k napájení v odděleních a udržovány v plně funkčním stavu.
- 2.4 Odchylku od bodu 2.3 lze povolit u námořních kontejnerů používaných výhradně na plavidlech, na kterých jsou zásobovány vodou z vlastních nádrží plavidla.

3. Větrání silničních dopravních prostředků a kontrola teploty

- 3.1 Větrací systémy silničních dopravních prostředků jsou navrženy, konstruovány a udržovány tak, aby kdykoli během jízdy bez ohledu na to, zda se dopravní prostředek pohybuje či zda stojí, byly s to udržet pro všechna zvířata v dopravním prostředku teplotu v rozsahu 5 °C až 30 °C s tolerancí ± 5 °C podle venkovní teploty.
- 3.2 Větrací systém musí být s to zajistit rovnoměrné proudění vzduchu s minimální kapacitou 60 m³/h/KN užitečného zatížení. Musí být s to fungovat nezávisle na motoru vozidla po dobu nejméně čtyř hodin.
- 3.3 Silniční dopravní prostředky musí být vybaveny systémem ke kontrole teploty a přístrojem pro zaznamenávání těchto údajů. Snímače musí být umístěny ve vozidle na místech, u nichž se podle typu konstrukce dají očekávat nejhorší klimatické podmínky. Takto získané zaznamenané údaje o teplotě musí být opatřeny datem a být na žádost předloženy příslušnému orgánu.
- 3.4 Silniční dopravní prostředky musí být vybaveny poplašným systémem, který řidiče upozorní, pokud teplota v odděleních, ve kterých se zvířata nacházejí, dosáhne maximální nebo minimální hodnoty.
- 3.5 Do 31. července 2005 Komise vypracuje na základě stanoviska Evropského úřadu pro bezpečnost potravin zprávu, ke které případně připojí návrhy na opatření s ohledem na stanovení maximální a minimální teploty pro přepravovaná zvířata, které se přijmou postupem podle čl. 31 odst. 2, přičemž se zohlední převládající teploty v určitých regionech Společenství se zvláštními klimatickými podmínkami.

4. Navigační systém

- 4.1 Od 1. ledna 2007 pro poprvé použité silniční dopravní prostředky a od 1. ledna 2009 pro všechny silniční dopravní prostředky musí být tyto prostředky vybaveny vhodným navigačním systémem, který umožňuje zaznamenávat a poskytovat informace rovnocenné informacím uvedeným v knize jízd uvedené v oddíle 4 přílohy II a informace o otevírání a zavírání nákladkových dveří.
- 4.2 Do 1. ledna 2008 předloží Komise Radě výsledky studie o navigačních systémech a používání této technologie pro účely tohoto nařízení.
- 4.3 Do 1. ledna 2010 předloží Komise Radě zprávu o zavedení navigačního systému podle bodu 4.2, ke které případně připojí návrhy, které považuje za vhodné, zaměřené zejména na určení specifikací navigačního systému, který se má používat pro všechny dopravní prostředky. O těchto návrzích Rada rozhodne kvalifikovanou většinou.

VYMEZENÉ PROSTORY

Vymezené prostory pro zvířata musí vyhovovat nejméně těmto hodnotám:

A. Domácí koňovité

Železniční přeprava

Dospělí koně	1,75 m ² (0,7 × 2,5 m) (*)
Mladí koně (6 – 24 měsíců) (délka cesty do 48 hodin)	1,2 m ² (0,6 × 2 m)
Mladí koně (6 – 24 měsíců) (délka cesty nad 48 hodin)	2,4 m ² (1,2 × 2 m)
Poníci (výška pod 144 cm)	1 m ² (0,6 × 1,8 m)
Hříbata (0 – 6 měsíců)	1,4 m ² (1 × 1,4 m)

(*) Standardní ložná šířka vagónů je 2,6–2,7 m.

Pozn.: Během delších cest musí mít hříbata a mladí koně možnost ulehnout.

Uvedené hodnoty se mohou u dospělých koní a poníků odchylovat nejvýše o 10 % a u mladých koní a hříbat o 20 % v závislosti nejen na hmotnosti a vzrůstu, ale i na tělesném stavu, povětrnostních podmínkách a předpokládané délce cesty.

Silniční přeprava

Dospělí koně	1,75 m ² (0,7 × 2,5 m)
Mladí koně (6 – 24 měsíců) (délka cesty do 48 hodin)	1,2 m ² (0,6 × 2 m)
Mladí koně (6 – 24 měsíců) (délka cesty nad 48 hodin)	2,4 m ² (1,2 × 2 m)
Poníci (výška pod 144 cm)	1 m ² (0,6 × 1,8 m)
Hříbata (0 – 6 měsíců)	1,4 m ² (1 × 1,4 m)

Pozn.: Během delších cest musí mít hříbata a mladí koně možnost ulehnout.

Uvedené hodnoty se mohou u dospělých koní a poníků odchylovat nejvýše o 10 % a u mladých koní a hříbat o 20 % v závislosti nejen na hmotnosti a vzrůstu, ale i na tělesném stavu, povětrnostních podmínkách a předpokládané délce cesty.

Letecká přeprava

Stupeň koncentrace koní v poměru k ploše

0 – 100 kg	0,42 m ²
100 – 200 kg	0,66 m ²
200 – 300 kg	0,87 m ²
300 – 400 kg	1,04 m ²
400 – 500 kg	1,19 m ²
500 – 600 kg	1,34 m ²
600 – 700 kg	1,51 m ²
700 – 800 kg	1,73 m ²

Námořní přeprava

Živá hmotnost v kg	m ² /ks
200 – 300	0,90 – 1,175
300 – 400	1,175 – 1,45
400 – 500	1,45 – 1,725
500 – 600	1,725 – 2
600 – 700	2 – 2,25

B. Skot

Železniční přeprava

Kategorie	Přibližná hmotnost v kg	Plocha v m ² /ks
Malá telata	55	0,30 – 0,40
Středně velká telata	110	0,40 – 0,70
Těžká telata	200	0,70 – 0,95
Středně velký dospělý skot	325	0,95 – 1,30
Těžký dospělý skot	550	1,30 – 1,60
Velmi těžký dospělý skot	>700	>1,60

Tyto hodnoty se mohou měnit v závislosti na hmotnosti a věku, ale i na tělesném stavu, povětrnostních podmínkách a předpokládané délce cesty.

Silniční přeprava

Kategorie	Přibližná hmotnost v kg	Plocha v m ² /ks
Malá telata	50	0,30 – 0,40
Středně velká telata	110	0,40 – 0,70
Těžká telata	200	0,70 – 0,95
Středně velký dospělý skot	325	0,95 – 1,30
Těžký dospělý skot	550	1,30 – 1,60
Velmi těžký dospělý skot	>700	>1,60

Tyto hodnoty se mohou měnit v závislosti na hmotnosti a věku, ale i na tělesném stavu, povětrnostních podmínkách a předpokládané délce cesty.

Letecká přeprava

Kategorie	Přibližná hmotnost v kg	Plocha v m ² /ks
Telata	50	0,23
	70	0,28
Dospělý skot	300	0,84
	500	1,27

Námořní přeprava

Živá hmotnost v kg	m ² /ks
200 – 300	0,81 – 1,0575
300 – 400	1,0575 – 1,305
400 – 500	1,305 – 1,5525
500 – 600	1,5525 – 1,8
600 – 700	1,8 – 2,025

Pro březí zvířata se hodnoty zvyšují o 10 %.

C. Ovce/kozy

Železniční přeprava

Kategorie	Hmotnost v kg	Plocha v m ² /ks
Ostříhané ovce	<55	0,20 – 0,30
	>55	>0,30
Neostříhané ovce	<55	0,30 – 0,40
	<55	>0,40
Vysokobřezí ovce	>55	0,40 – 0,50
	>55	>0,50

Kategorie	Hmotnost v kg	Plocha v m ² /ks
Kozy	<35	0,20 – 0,30
	35 – 55	0,30 – 0,40
	>55	0,40 – 0,75
Vysokobřezí kozy	<55	0,40 – 0,50
	>55	>0,50

Uvedené hodnoty se mohou měnit v závislosti na plemeni, vzrůstu, tělesném stavu, délce srsti, povětrnostních podmínkách a délce trvání cesty.

Silniční přeprava

Kategorie	Hmotnost v kg	Plocha v m ² /ks
Ostříhané ovce a jehňata nad 26 kg	<55	0,20 – 0,30
	>55	>0,30
Neostříhané ovce	<55	0,30 – 0,40
	>55	>0,40
Vysokobřezí ovce	<55	0,40 – 0,50
	>55	>0,50
Kozy	<35	0,20 – 0,30
	35 – 55	0,30 – 0,40
	>55	0,40 – 0,75
Vysokobřezí kozy	<55	0,40 – 0,50
	>55	>0,50

Uvedené hodnoty se mohou měnit v závislosti na plemeni, vzrůstu, tělesném stavu, délce srsti, povětrnostních podmínkách a délce trvání cesty. Pro informaci: pro malá jehňata je potřebná plocha menší než 0,20 m² na kus.

Letecká přeprava

Stupeň koncentrace ovcí a koz v poměru k ploše

Průměrná hmotnost v kg	Plocha na 1 ovci/kozu (m ²)
25	0,2
50	0,3
75	0,4

D. Prasata

Železniční a silniční přeprava

Všechna prasata musí mít k dispozici dostatek prostoru, aby mohla ležet nebo stát v přirozeném postoji.

Aby se vyhovělo tomuto minimálnímu požadavku, neměl by stupeň koncentrace u prasat o přibližné hmotnosti 100 kg překročit 235 kg/m².

S ohledem na plemeno, věk a tělesný stav může být nezbytné tyto minimální požadavky zvýšit; zvýšení až o 20 % může být také nezbytné s ohledem na povětrnostní podmínky a délku trvání cesty.

Letecká přeprava

Stupeň koncentrace zvířat má být poměrně vysoký, aby se zabránilo vzniku poranění při startu, přistání nebo vzdušných turbulencích; přesto však všechna zvířata musí mít možnost ulehnout. Při rozhodování o stupni koncentrace zvířat je třeba brát v úvahu počasí, celkovou délku trvání cesty a hodinu přiletu.

Průměrná hmotnost	Plocha na 1 prase
15 kg	0,13 m ²
25 kg	0,15 m ²
50 kg	0,35 m ²
100 kg	0,51 m ²

Námořní přeprava

Živá hmotnost v kg	m ² /ks
Méně než 10	0,20
20	0,28
45	0,37
70	0,60
100	0,85
140	0,95
180	1,10
270	1,50

E. Drůbež

Koncentrace použitelné pro přepravu drůbeže v kontejnerech

Musí být zajištěna tato minimální plocha:

Kategorie	Plocha v cm ²
Jednodenní kuřata	21 – 25 na 1 kuře
Drůbež vyjma jednodenní kuřata: hmotnost v kg	Plocha v cm ² na 1 kg
< 1,6	180 – 200
1,6 až < 3	160
3 až < 5	115
> 5	105

Uvedené hodnoty se mohou měnit v závislosti nejen na hmotnosti a věku, ale i na tělesném stavu, povětrnostních podmínkách a předpokládané délce trvání cesty.

TRANSPORT

LIVE ANIMALS

LES ANIMAUX VIVANTS

ŽIVÁ ZVÍŘATA